

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hetes post. sorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többhetes
hirdetést alku szerinti a le-
gelsőbb árértékben fel-
olvasású árértékben fel-
Bélyegdíj minden kifizetés-
nél 30 kr.
Hirdetési vagy reklámot magában
foglalt újságilag sora 50 krajcár

„Műveltség”-ben megjelenő köz-
lény minden post. sora 50 kr.
Hirdetési díj felvételkor a kiadó-
kivételben, KUTAFI L. Könyv-
nyomdájában, valamint KÖRÖSI
MAN H. Könyv. Irodájában is.
Név nélkül vagy névtelenül
beküldött levelek nem vétel-
nek szeptembe.
Kéziratok visszakam
adatnak.

Katonai tapintatlanságok.

(r. e.) Katonai tapintatlanságok! Ezt az elnevezést adhatjuk az utolsó hetek eseményeinek s ez az elnevezés egészen ráillik a történeteknek kicsinyére és nagyjára.

Nem volt elég a monori fekete-sárga zászlónak először a m. kir. honvédseregek szállására való illetéktelen kitűzése, nem elég az a legalább is visszatetsző főmedvény, melyet a sugalmazó s rosszakarattal párosult butaság csempészett a király ajkára, de nyomban követte a generális botlásokat egy csomó kisebb-nagyobb baklőrés, a melyeknek egyike sem alkalmas arra, hogy a katonaságot egy győzelmszerű hadsereg hangulatába varázsolja, de nem alkalmas az állampolgárok lelkesedésének felkeltésére sem.

A monori eset ismétlődött Üllőn s megelőztetett Nagyenyeden. Jött a királyi dorgatorium, a melynek rossz hatását kissé csillapította Frigyes főherceg és hadtestparancsnoknak pozsonyi beszéde, a ki hangsúlyozta, hogy ő egész életében a polgárság és katonaság közötti jó egyetértés előmozdítására törekedett s azt véli, hogy most is a katonaság és polgárság között fennálló válaszfalak lerombolására kell törekedni. Ez bizony okos beszéd s ha Albrecht főhercegnek a magyar nemzeti zászló iránt hirtelen fellebbant szerelme a váratlan színpadi fordulat hatásával lepült volt meg, a pozsonyi beszéd is egy csöpp balzsamként hullott a hazafiúi büszkeségünkre, a monori táborban ütött sebire.

Okos beszéd — mondjuk — de még sem olyan, hogy ne mondatott volna el száz és száz oly alkalomkor, a mikor a katonaság, népsége egyesül a poharakkal rakott fehér asztal négyzetje körül.

Már most mi ütött a félhivatalosokba, hogy a Frigyes főherceg beszédét néhány nap múlva már siettek — megczáfolni? Hiszen ha az ifjú főherceg nem is mondogta amaz államférfiúi megfontolást s a közhangulat meggyarérésének képességét tanúsító szavakat, hát okosan tette, a ki azokat — a monori kelletlenkedés után — a szájába adta. Okosabban tett, mint a monori nyilatkozat sugalmazója, a ki háborúságot idézett elő. A pozsonyi kibékítő beszédet megczáfolták, mintha jelezni akarták volna, hogy nékik a közvélemény megbékítésénél kisebb gondjuk is nagyobb. A monori nyilatkozatot bezzeg nem czáfolták meg, sőt a bécsi „N. Fr. Pr.” azon, szerintünk (osmerve a királytunk sokat emlegetett alkotmányos érületét) hihetlennek látszó versiót hozza, hogy a dorga-

torium egészen a király kezdeményezéséből fakadt volna s így nem is lenne tekinthető olyan nyilatkozatnak, mely bármely oldalról befolyásolva, vagy előkészítve lett volna.

Annál rosszabb, mert a fekete-sárga zászló s nemzeti zászlónk jogait illető közvélemény szintén olyan, mely a nemzet saját, évszázados kezdeményezéséből fakadt s a mi ez irányban mondatott, az a nemzet évszázados történelmének hagyományai által lett befolyásolva és előkészítve. Az uralkodónak különben annál könnyebb a fekete-sárga zászlót illető felfogásán változtatni s nekünk annál nehezebb, mert valóban tény az, a mit egy nagy lapnak írnak meg. E szerint ugyanis téves állítás, hogy a fekete zászló nem a monarchia, hanem az uralkodó színe. A Habsburgok család színe, a mint azt akármelyik czimertanban meg lehet olvasni, a fehér és piros, annak emlékéül, hogy a Habsburg-ház egyik tagja, Frigyes herceg, a kereszties háboruban megsérült s vére fehér övét elborította. A fekete-sárga zászló pedig az osztrák birodalom jelvénye, örökségül verőn azt által a század elején megdöntött római (német) szent birodalomtól.

„Közös zászlónk Ausztriában a tengerészeti kívül nincsen s nem törvény, hanem a legujabb gyakorlat következménye, hogy ezredeink és — horrendum dictu! — még a magyar kir. honvédség is nem a mult században még használt magyar lobogó alatt, hanem a magyar fekete-sárga lobogó alatt mozognak.

Valakinek bizony engedni kell s azt hisszük, hogy a nemzet (a melyet a véderő-törvényhez fűzött kinos emlékek s még előbb a különbféle katonai me-renyletek előbb idegessé tettek, majd felbőszítettek) most már ki fog lépni azon erény korlátaiból, mely — az oskolai versike szerint a „szamarak s birkáknak ritka erénye.” De ha volna is szándék, mely bennünket megfosztani szándékoznék azon egyetlen formától, mely állami különállásunknak még némi jelét képezi, az elé nehéz akadályokat gördítenének a naponként ismétlődő schwarze gelb botrányok. Nulla dies sine linea: Diensten és Rüstow, Seemann, Meduna, Janszky és Védő-est, Csáky-rendelet, 14. és 25. §. legalább nem nyomban következtek egymásra, de a fekete-sárga zászló feltalakodása, a honvéd táborban ennek félhivatalos ostoba magyarázata, a királyi menyők lecsapása, a Frigyes főherceg nyilatkozatára kiadott dementi, a magyar hivatalos közlöny mellőztetése a közös

hadsereget illető cs. és kir. kéziratok kiadásánál s mindaz, a mi még következhetik, egymásután s néhány nap alatt történt. Mintha csak valami család kéz rendezte ezt a kellemetlen mulatságot úgy a nemzet fájdalomra, mint a császárnak és királynak esetleg kiszámíthatatlan nagy kárára!

Az már csak a helyzetnek még éle- sebb kiszinezéséhez tartozik, hogy Temesvározt a szentmihályi napon vásárra szertán, a vásár előtti napon sátorverő iparosokat a hadtestparancsnok szét verte s elrendelte, hogy a kész sátrakat szedjék szét s csak másnap folytassák a sátorverést; azt akarta a magas katoná kimutatni, hogy a vásártér a katonai kincstár tulajdona. A tért egy század baka tartotta fél napig megszállva s csak is az é tárgyban összehívott városi r. k. közgyűlés kérelmére engedtetett meg, hogy a sátorverés a vásár előtti napon tartassék meg.

A budapesti népszínházban pedig a kórikus egy kupléban énekelni talált a monori esetről, mert — énekelte —

Hárommal a kettő több...
Persze jól megértésnek,
Ez csak színekben lehet,
Mert a két szín... ott Monori!
Ism több, mint a trikolór.
De azért mi sem hiányos,
Iszonyu loyális város
Budapest sat.

Erre fogja magát a rendőrkapitány s nálunk, a hol különben az előző évek óta, tehát az előadó művészetre is kiterjedő gondolatszabadság uralkodék („Gedanken sind Zolfrei”, mondá Posa marquis, már Tisza Kálmán előtt), felszalad a színpadra, jegyzéket vesz fel az ártatlan verserkől s azzal fenyegetődzik, hogy a komikus meglakoltatja „izgatás” czimén.

Nos, itt a rendőrkapitány volt a kórikusabb. Sirni való csak az a körülmény, hogy sok ily apró incidens ismétlése lassanként tüszurásokkal öli meg az egész gondolatnyilvánítási szabadságot s a legmagasabb helyeken tűzött törvénytiprás, vagy az ennek megállítására hivatott tényezők tunya semlegessége, megzavarja a szabadsághoz kellő érzéket s fogakat növel, szarvat ad a kisebb és legkisebb fajta basáknak is!

Belföldi hírek. A beomlott szegedi rakpartot G. Szapáry Gyula minél előbb helyreakarja állítani. Az előzetes munkálatok költségeit az 1889 ki évre általánosságban szabályozási czélokra megszavazott összegből fedezi, — a további munkálatok költségeire nézve pedig a képviselőház elebe javaslatot fog terjeszteni. Az előmunkálatokat nagyon

nehézi az, hogy a Tisza áradásnak indult s az alsó rakpartot nagyon előntötte a víz. Növeli a veszélyt, hogy a felső Tisza vidékéről mindentűn áradások jelentenek. — Képviselői beszámoló k. Gr. Ap-ponyi Albert Jász-Berényben okt. 6-án, Ugron Gábor pedig Kecskeméten október 13-án tartja beszámoló beszédét. Kossuth Lajost az erzsébet-városi képviselő-testület még 1877-ben diszpolgárrá választotta, de elefejtették őt erről értesíteni (!) — Bar-bárok a szegedi iftanyakon. Különös felfedezést tettek a szegedi alsó tanyákon, hol a tanyai nép, minden vallásos szertartást mellőzve, temeti el halottait az u. n. szatymázi dombba, mely már nagyon sok ilyen sirt rejt magában. A halottat egyszerűen elásák, mint az elhullott állatot. A papság megkeresést intézett a városba, hogy e barbarizmusnak vessen véget. — Biró-sági reform. Ploz átnyújtotta Szilágyi Dezso igazságügyminiszternek a járásbíró-sági eljárásról szóló javaslatát. A törvényszéki eljárás szóbeli reformja a jövő májusra készül. — A főispán diszbejdje. Kazy főispán Léván Tisza Kálmán tiszteletére diszbejdét akart rendezni s egy teríték árát 4 frtra szabta. Midőn ezen árat a ref. papság anyagi helyzetére való tekintettel sokallták, a főispán azt felelte, hogy nem baj az, ha a ref. papok nem mennek el a diszbejdre, mert ilyenformán igen előkelő társaság lesz együtt. E nyilatkozatnak csakhamar híre terjedt s a diszbejd alkalmával úresen maradt a terem. A főispánnak legnagyobb fáradtságába került, míg néhány diszbanketetőt összeszedhetett, — különben a miniszterelnökkel együtt csak ketten dicserthek volna az urat. Tisza Kálmán miniszterelnök szombaton Gödöllőre utazott, hol ő felsége által hosszabb kihallgatásos fogadtatott. — A jogászgyűlés tagjai fenntették, melyen az igazságügyminiszter is jelen volt. Tiszti vizsga. A Budapesti állomászó Mária-Therzia ezred önkéntesei közül 34-en jelentkeztek a tiszti vizsgára s 32-en tettek azt le a sikerrel. Szegeden a helygymnázium egy külön trachoma-kór-ház építését rendelte el.

Az egyéves önkényesi iskolák. A legujabban megjelent utasításból közöljük a következőket: Mielőtt az önkényesek tartalékos tisztekké léptetnének elő, a tisztikar meghallgatandó, vajon az illető erkölcsileg képes-e a tiszti állásra. A tisztikar nemleges határozata ellen fellebbezésnek nincs helye. A tisztikar ez okból folyton megfigyeli az önkényeseket morális képességük tekintetében. Az iskolában előforduló kétséges események fölött beüleltbírósg van hivatva dönteni. Ezen új intézmény által az egyéves önkényesi iskolák a lovagias tisztek igazi apólo-intézetivé váltak. A tartalékos tisztjelölt, ki személyes teendői és jogai, valamint szolgálati alkalmaztatása tekintetében a legénység számára előirt szabályoknak van alávetve, a jellem tisztaságának megítélése tekintetében egy rangba jön a tisztekkel és hadapródokkal. Ezzel egyszerűen ki van mondva az is, hogy egyéves önkényes mindaddig, míg büntetésből nem tesz ki a századhoz, lovagias elégtételadásra képes és köteles is. — A tartalékos tisztté való kinevezés u. n. „pénzügyi”

A „DEBRECZENI” TÁRSZÁJA

MIA KÖLTŐ.

Mi a költő lelke?
Zászló, büszkén lengve,
De csakhamar összetépve,
Ninesen a ki rá ne lépne.

Mi a költő szíve?
Isten csodamíve,
Szörny, mely urát bántalmazza
S vérét idegennek adja.

Mi a költő szíve, lelke?
Egi pecsét földön lelve...
Igen! földi porba nyomva,
Istennek szent lábanyoma.

A „Debreczen”-nek írta:
Gr. Zichy Géza.

Musset költeménye.

(Két fordításban.)

Isten veled...

Isten veled! Talán utólszor látlak,
Soha többé. Isten veled!
A sors akarta s most, hogy el kell válnunk,
Oh most érzem: szerettelek.

Ne sirj! Minden bú, minden könny hiába!
Légy ünnepeltebb, légy nagyobb!
Hajóra szállsz s én bú mosolylyal nézem
Eltűnő, bájos alakod,

Dicsvággyal kelsz a távol utra s büszkén
Jössz vissza egykor, kedvesem,
De azokat, kik gyászt öltöttek érted,
Nem fogod megismerni sem.

Isten veled! Sebb élet álma vár rád,
Vészes gyönyör ragad tova,
És megvakítja szemed tiszta fényét —
Pályád győzelmes csillaga.

De lesz idő még, mikor visszasirod
A legdrágább, leghűbb vigaszt
S majd érzed: milyen kincs egy szív, ha birjuk
S mily gyász, ha elveszítjük azt.

Ford. Endrédi Sándor.

Ugy látszik, immár...

Ugy látszik, immár soha többé
Nem látlak én, Isten veled!
Pár perc s a válás fátyla főd bé,
Most érzem, mint szerettelek!

De nem siratlak, nem panaszkok,
Jövöd parancsol, követel,
Már ing, szólít az árbocozslop,
Mosolygva nézem, hogy visz el!

Szived, tele ma vágygyal, hittel,
Kevély lesz a tömjén között,
S ha vissza térsz, felede — hidd el —
Ki leginkább nélkülözött!

Menj, menj szép álmaid elébe,
Hiv sok veszély majd édesen,
Légy ittas, fényes lánggal égve
Nem hágy el csillagod — sosem!

De egyszer megtudod te is még,
Hogy kincs a szerető kebel,
Hogy nagy szerencse birni mindég,
Hogy bánat — azt vesztini el!

Ford. Gáspár Imre.
(A „Debreczen”-nek.)

A két első színházi est.

(Szombaton, szept. 28-án: „IV. László,” tört. trag. 5 felvonásban, Irta Dobsa Lajos. — Vasárnap, szept. 29. „Ingenyelők,” eredeti népszínmű 3 felvonásban, Irta: Vidor Pál.)

(X. y.) Két-három próbás előadásokat nem lehet éppen három próbás előadásokat produkálni, de nemzeti irányú darabot mégis adni kell. — Ezuttal azért ószinte örömmel konstataljuk, hogy társulatunk a bemutatott előadásra magyar történeti darabot választott: Dobsa Lajosnak hatásos szerepekben, szépen szavalható részletekben, hatásosan megjátszható és rendezhető helyzetekben gazdag, romantikus drámáját, a „IV. László” címűt s abban tiszteletreméltó sikert aratott. — Művészi játékot élveztünk e darabban kivált Somlótól (IV. László), és Ardai Idától (Ayda), kiket a közönség rokonszenvesen fogadott, de a többi szereplő is igyekezett legjobb ereje szerint játszani s a mi fődolog, meglátszott mindenben az ügyes rendezői kéz működése. Az előadás gyors volt és összevágó, a színen (a deszkákat a régi, oldalvilágításnál sokkal egyenletesebben bevilágító felső világítással s a renovált díszletekkel — kivált a két lovag teremmel — nyerve előnyösebb benyomásokat) volt látnivaló, p. o. a szépen rendezett kápolna jelenetben s

föltételei a következők: 1. igazolása annak, hogy a polgári állás megfelel a tartalékos tiszt rangnak; 2. igazolása a megélhetési képességének, vagy valamely vagyon vagy pedig oly jövedelem kimutatása által, melylyel polgári, állami vagy ezzel egyenrangú szolgálat vagy a tiszt jelleggel megegyeztethető magánfoglalkozás van összekötve; 3. kötelező nyilatkozat adása a fölött, hogy az illető mindig előírás szeriart fogja magát fölszerelni és megszerzi a szükséges szolgálati könyveket. Azon egyéves önkényeseknek, akik ezen okmányokat nem szerezhették meg, tartalékos tiszté nem fog ki nevezetnii. — A mi a nyelv kérdést illeti, ezt tapintatosan tárgyalja az új utasítás. Az utasításból kitűnik, hogy a hadsereg vezetői fennakarrják ugyan tartani a német nyelvet, mint a hadsereg szolgálatai nyelvet, de tekintettel vannak azokra is, kik nem bírják a nyelvet. Az utasítás 10-ik szakasza ugyanis így szól: „Az egyéves önkényesi iskola parancsnoka és tanítói képeitve legyenek arra, hogy mindazon egyéves önkényeseknek, kik nem bírják a német nyelvet, anyanyelvükön adják meg a szükséges fölvilágosításokat.” A 22. § pedig így hangzik: „Az oktatásnál tekintettel kell lenni azon önkényesekre, akik netán nem bírják a német nyelvet és különösen az oktatás első hónapjaiban az előadások az egyéves önkényesek anyanyelvére is behatóan megmagyarázandók.” — A tiszt vizsga ugyan német nyelven teendő le, de az utasítás 43. §-a szerint elegendő, ha az egyéves önkényes csupán megérteti magát e nyelven. Azoktól tehát, kiknek nem anyanyelvük a német, nem kell kívánni sem folyékony, választékos előadást, sem szabatos fogalmazási képességet az írásbeli vizsgálatnál. Azoknak, akik megfelelnek az előadott követelményeknek, de azt hiszik, hogy anyanyelvükön jobban fejezhetik ki magukat és bővebben nyilatkozhatnak a tárgy felől, megengedendő, hogy anyanyelvüket, a magyarországi illetőségük, a magyar állam hivatalos nyelvét használhassák a vizsgálat további folyamán.

Külföldi hírek. Orosz készülődés. Pétervárról az a hír érkezik, hogy az orosz kormány közelebb nagy beföldi kölcsönt szándékozik felvenni, melyet állítólag hadi felszerelésekre akar fordítani. — Szerbiából. Natáli exkírálvány f. hó 27-én este Belgrádba utazott, hol nagy előkészületekkel várják hívei. Azon hirt, hogy Milán exkírálvány Belgrádba visszatérne, hivatalosan megczáfolják. — Sztrájk. Rotterdámban a kikötői rakodó munkások angol kollegáik példáját követik, azaz sztrájkolnak. A sztrájkolók és a rendőrség között már veres összeütközés is volt. Junebunzlamban pedig egy sztrájkolóval szembe ütközött egy rendőrségi tiszt.

Bezárt olvasókör. A prágai akadémiai olvasókör helyiségeit hatóságilag bezárták. — A német hadsereg szaporitási akarják 2 új hadtesttel, minék következtében a hadsereg mostani létszáma mintegy 30 ezer emberrel fokozódna. A spanyol-ma-rokói vizsály valószínűleg békés uton nyer elintéztet, — az új spanyol követ már át is nyújtotta megbízó levelét a marokkói szultánának. — Oroszok az Aldunán. Odesszától Skella-Kladovsáig mintegy 28 olyan kikötő van, hol az oroszok hajózási tisztviselőt alkalmaznak és állandó kikötővel bírnak. Az egyes kikötőkben álló pontonok úgy vannak alkotva, hogy belőlük a lehető leggyorsabban a Duna bármely pontján hidat lehet verni. Hajóikat, melyeknek számát folyton szaporitják, egyelőre személy- és áruszállításra használják. — A francia potvalasztások október 6-án mennek végbe. Ekkor 177 kerületben választanak. Faidherbe francia tábornok elhunyt. A tábornokot, ki a porosz francia hadjáratban te-

vékony részt vett, államköltségen temetik el. Fél a czár! A „Daily News” pétervári tudósítója azt jelenti, hogy ötvenezer főnyi katonaságot összpontosítanak abból a célból, hogy Pétervártól a német határig a vasutat őrizze az esetre, — ha a czár elhatározza, hogy vasuton térjen vissza Berlinből. A szultán rendeletet bocsátott ki, melylyel a török hadsereg békelelétszámát 250.000 főről 100.000-re szállítja le, miáltal 2 millió fontnyi megtakarítás válik lehetővé s az egyensúly a budapestben helyreállítottik.

Közyűlések.

A deb. termény- és áruaktár közgyűlése. Debreczen, szept. 30.

A deb. termény- és áruaktár részvény-társaság évi rendes közgyűlést tegnap, vasárnap d. e. 10 órakor tartotta meg a városháza nagytermében.

A közgyűlésen Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, mint bizottsági elnök elnököl, a jegyző tollat pedig Szepessy Gasztáv vitte. A jegyzőkönyv hitelesítésével megbizattak: Simonffy Sámuel, Széll János és Lukács Armin. Jelen volt 15 tag, kik 400-nál több részvényt képviseltek.

Ulvastatik az igazgatóság évi jelentése, mely szerint beraktározott az elmúlt üzlet-évében 105,234 méter-mázsa különféle áru, a megelőző évi 75,770 méter-mázsa ellenében. A bevételek összesen 18,060 forint 39 kr-ra, a kiadások pedig 10,387 frt 37 kr-ra ruktak, így az üzleti haszon 7673 frt 02 kr. Ehez járul még a múlt évről felosztatlan maradt 433 frt 49 kr, így összesen 8106 frt 51 kr a tiszta nyeresemény. Az igazgatóság javasolja, hogy a részvényesek közt összesen 6000 frt (azaz a részvénytőke 5%-tőli kamataja és 1000 frt felbolszálék), részvényenként tehát 6 frt fizetessék ki osztaléknak, s a szelvények beváltása okt. 1-én kezdessék meg a társulat pénztárána és a deb. ipar- és kereskedelmi banknál. A felügyelő bizottság magáévá teszi a bemutatott felosztási javaslatot, s a zárszámadást helyesnek, a társulat könyveivel meg-egyezőnek jelenti ki.

A részvény-társaság kedvező helyzetére mutat, hogy az idei rossz termés dacára a f. évi beraktározás a múlt évihez képest szeptember közepéig nem sokkal csekélyebb, miután szeptember 15-ig összesen 63,236 méter-mázsa különféle áru lett beraktározva, ebből csak 8748 méter-mázsa rakartározott ki és maradt szeptember 15-én 54,498 m. m. rak-tár-készlet. Ha a jövő üzleti-évre kedvezőbb termés mutatkoznék és ez által a raktári helyiségeknek szaporítása még inkább szükségessé és sürögés válnék, azon esetben az új raktári épületek felállítására nézve a felhatalmazást már most megadni kéri az igazgatóság a részvényesek bizottságának javaslatára.

A közgyűlés az előhaladást örvendetes tudomásul veszi, a felhatalmazást az új raktárak felállítására megadja, — valamint a felmentvényt az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság részére megadja, — s a nyeresemény felosztási tervezetet jóváhagyja. A közgyűlés kimondja, hogy az új raktár építésére csakis a rendelkezés alatt álló mozgó tőke (20—24,000 frt) legyen felhasználható. A vállalat telepének bekerített részén kívül eső szabálytalan formájú szőlőföldnek eladása azonban egyelőre elomázottatott. Több tárgy nem lévén, a közgyűlés 1/2 órakor véget ért.

Hajduvármegye közgyűlése.

Debreczen, szept. 30.

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága ma d. e. közepesen látogatott rendes közgyűlést tartott. Gróf Degegnfeld József főispán 9 órakor megnyitván a közgyűlést, fölhiója a közgyűlés tagjainak figyelmét a közgyűlés tárgysorozatának főbb pontjaira, s jelenti, hogy király ő felsége Gyórfy István

b-ujvárosi bírót az árviz alkalmával szerzett érdemeiért a koronás ezüst érdem-keresztel tüntette ki. Az érdemjel meg is érkezett, miután azonban a kitüntetett főbíró a közgyűlés kezdetén nem volt jelen, az érdem-jelt ez alkalommal feltűzni nem lehetett.

Ulvastatik az alispáni idős z a k i j e l e n t é s, melynek főbb pontjai a következők: Az ember-egészségügy az egész nyár folyamán kedvezőnek volt mondható, amennyiben a betegedések közepes számban fordultak elő, járványos betegedések pedig seholsem uralkoltak. A heveny-gyomor-baj pár esetben cholera nostras jelleget öltött, azonban mindenik eset gyógyulással végződött. H. Nánáson egy 13 éves tanuló veszett eb mart meg, azonban a Rókus-kórházban meggyógyították. A halálzási arány teljesen kedvező volt, a születési esetek száma mindig jóval meghaladja az elhaltak számát. Az utóbbi 4 hó lefolyása alatt 51 rendkívüli haláleset jelentett be, melyből 12 eset törvényeszi, 3 eset pedig rendőri bonczvizsgálat tárgyát képezte. Öngyilkossági eset 24, véletlen szerencsétlenség által okozott halál pedig 13 fordult elő. — A vidhimlő-oltás valamennyi városban és községben elég jó sikerrel végeztetett. A megye területén több gyilkossági eset fordult elő, melyeknek tettesei kére-kerültek. — Közmunkavállalásból szept. hó 1-ig 32,486 frt 52 kr folyt be. Utak fenntartására, hidak építésére pedig 50,184 frt 12 kr fordítottat. A főszerezős alkalmával 3033 hadköteles közül besoroztatott 99 újoncz, 151 honvéd és 277 póttartalékos.

Az utóállításon megjelentekkel, együtt besoroztatott összesen 167 újoncz és 157 honvéd. Az idei termés — mint általában tudva van — a mostoha időjárás következtében nem jól sikerült, — egyes helyeken a termés alig adta meg a vető-magot, a legkedvezőbb helyeken is alig volt jó feltermés. A kapás növények már jobb eredményt tüntetnek fel, a dohány és gyümölcs, különösen pedig a szőlő, jó termést adott. Az állami adó összege a hátralekkel együtt 833,550 frt 68 kr volt, — erre befizettetett szept. hó 1-ig 411,066 frt 90 kr, — a mult év hasonhavihoz képest 25,293 frt 35 kr-rel kevesebb. A hátralek 422,483 frt 87 kr.

Az alispáni jelentés egyhangulag tudomásul vétetett.

A vallás és közoktatásügyi miniszter az 1889. évi XXVII-ik, az országos törvénytar szerkesztésege pedig a XXXVI-ik t.-czikket megküldi Levéltárba tételnek.

Ezután több vármegyei határozatot jóváhagyó miniszter leirata ulvastatik fel, melyek tudomásul vétetnek.

A vármegyei jövő 1890-ik évi költség-előirányzat, mely 15 napig közszemlére volt kitéve, de ellene semmi észrevétel nem történt, mintha vala nem, egyhangulag elfogadtatik. A költség-előirányzat főbb teteleit már közöltük, a kiadás fösszege: 49,452 frt, a befizetés ugyanannyi. A vármegyei 1890 évi utfentartási költség-előirányzat 83,555 frt 91 1/2 kr kiadással s ugyanannyi fedezettel jóváhagyatik.

Időközben Gyórfy István b. ujjvárosi bírót a közgyűlésen megjelenéven, a főispán rövid udvölös beszéd kíséretében feltűzi mellére az érdem-keresztet, mire Gyórfy István halás szavakban mondott köszönetet, s azon ígéretet tette, hogy tovább is hiven megfelei hivatalos kötelességeinek. A közgyűlés tagjai a derék főbíró elénken meg-eljemezték.

A vármegye állandó bíráló választmánya a legtöbb adót fizető vármegyei bizottsági tagoknak — azaz a viriliseknek — 1890 évre végleg megállapított névjegyzékét, melyet már közöltünk volt, bemutatja. Tudomásul vétetik és jóváhagyatik.

Oláh Károly vármegyei első aljegyző-rek, ki mint honvéd főhadnagy próba-szolgá-

latra vonult be, fizetésének kiutalványozása mellett decz. 15-ig újabb szabadság-idő engedélyeztetik.

Ulvastatik az alispán jelentése a vármegyei tisztviselői nyugdíjalap javára a rendezett tanácsú városok lakosaira 1/2 rész, a kis és nagy községek lakosaira 1 kr törvényhatósági pótdadónak a jövő 1890 évre kivetése tárgyában. — A törvény értelmében szavazás alá bocsáttatván e kérdés, a pótdadót 45 szavazattal ellenében elfogadták.

A vármegyei betegápolási pénztár részére 1890-ik évre 1% pótdadó kivételese egyhangulag elhatározatik.

A törvényhatóság kezelése alatt álló pénztárak vizsgálatának véletlen megejtésével Kárap Mór elnökiete alatt Osváth Ferencz és Fischer Ignác bizottsági tagok bizatnak meg.

Az elhunyt és tagsági képességüket vesztett vármegyei választott bizottsági tagok helyeinek (összesen 68 hely) betöltése tárgyában az intézkedések megtételének s a választási elnökök és alelnökök kijelöltenek. A választás okt. hó 22-én ejtetik meg.

Sinay Gyula tiszt ügyész H. Szoboszló rendezett tanácsú város utcaszabályozási tervet bemutatja. Jóváhagyatik. H. Hadházi r. tanácsú város tüzrendészeti szabályrendelet némi módosításokkal adatit vissza — s utasittatik H. Hadházi tanácsa, hogy e módosításokat figyelembe véve, 30 nap alatt nyujtsa be a szabályrendeletet az alispáni hivatalhoz.

Tóth István és társai p-ladányi lakosoknak azon kérvénye, hogy az idegen iparosok a p-ladányi heti vásárokról zársassanak ki, — elutasittatik.

A vármegyei ideiglenes kórházi küldött-kivihetőnek nem tartja. H. Böszörményben azonban — az ottani „alapot felhasználásával építhető lenne városi kórház, — a mi a h. böszörményi városi tanács figyelmébe ajánlatik.

Ulvastatik Debreczen sz. kir. város közönségének átirata, egyik királyi táblán a Debreczenben leendő elhelyezése érdekében az országgyűlés mindkét házhoz intézett feliratainak pártfólasa tárgyában. Hajduvármegye közgyűlése kimondja, hogy „hazafias és kedves kötelességének tartja” hasonló szellemű feliratokkal pártolni azon mozgalmat, hogy egyik kir. tábla székhelye Debreczen városra legyen.

P-ladányi községének megengedtetik, hogy vízvezetékét eltesíthessen az árteki kut vizének a városba való bevezetésére — s ezen munkálatra 6000 frt kölcsönt vehessen fel s ezen kölcsönt községi pótdadó által törleszttesse.

H. Dorog község képviselő-testületének Harsányi Dezső ottani regale-bérlő javára 1500 frt haszonber leengedése tárgyában hozott határozata — a közgyűlés által jóvá nem hagyatik.

B-Ujjváros község képviselő testületének azon határozata, melylyel a Debreczen-Füzess-Abonya közt építendő vasutára 15,000 frt megszavaztatott, jóváhagyatik s ezen összeg erejéig a kölcsön felvétele megengedtetik. Ugyancsak B-Ujjvárosnak egy másik, 3000 frtos kölcsön felvétele megengedtetik.

Végül szegény-alap pénztári, takarékmagtári, gazdai számadások, egyes községek jörfői költségvetései, fellebbezések és kérvények tárgyalattak. A fellebbezések közül megemlítjük, hogy Tóth Pál és társai fellebbezése a H.-Dorogon f. évi jun. hó 26-án megtartott görög kath. papválasztás ellen — elutasittatott.

Nádudvar községnek (azon határozata, hogy táviró-állomást rendez be, jóváhagyatik. A főispán által Nemes Zoltán közigazgatási gyakornok tiszteletbeli aljegyzővé, Szűcs Kálmán takarékpénztári hivatalnok pedig tiszteletbeli számvevő-gyakorokká neveztetett ki.

A csendes hangulatu közgyűlés melynek egyetlen tárgya sem adott alkal. tal. csekélyebb vitára vagy eszmecsereére sem, mely tehát nekünk hiripiróknak kevés dolgot adott, 1/2 órakor véget ért.

Dohánytermelők figyelmébe.

A dohányjövédéki törvények és törvényesített szabályok némely intézkedésének módosításáról szóló 1887. évi XLIV. t. cz. 3. §. határozatai szerint „köteles” a termelő, hogy a földterület előkészítése, valamint az oltendő mag, a plánták kiültetése, nemkülönben „a simítás és csomózás tekintetében akképen eljárni” a mint azt a magyar kir. pénzügyminiszter által kibocsátandó utasítás alapján, az iletekés m. kir. dohányjövédéki hatóság dohánnyajták szerint meghatározza és kellő időben kihirdeti.

A törvény ezen intézkedésének végrehajtásával jelen negyedik időszaki és törvényben foglalt tilalmak megismertetését és az okszerrő dohánytermelés előmozdítását célzó, — a kis termelőkhöz a nagytermelők kérészeihez illetőleg a dohánytermelés vezetésével megbizott tisztjeikhez intézett — zár hirdetményel: az alantabb jelzett munkálatok rendszeres megejtéséhez a következők utmutatás szolgálatuk, illetve a tilalmakra való figyelemzetés bocsáttatik ki és pedig:

I. A dohánytőkék kitérása. A fent idézett törvényczikk 14. §. elrendelése szerint, a dohánytőkék — az anyaevelek leszedése után — azonnal és legkésőbb

látszott, hogy a segédzemélyzetnél is gondot fordítottak a helyes értelmezésre és értelmes — beszédre. Az talán nem a rendező hibája ezuttal a Rakodczai Pálé volna, hogy Kun László idejében modern butorokat, pirissal szeggett porz-börököt, E d u n a s e l y e m - b r o k á t r u n a t, a fején pedig római imperatrix-sisakot láttunk.

Az azonban már a rendezőtől kérjük számon, hogy miért maradt ki a bemutatató előadásból Mándoki Béla, ki a debreczeni közönség előtt oly helyet foglal el, a melyet itt ignorálni nem szabad. — Ha egyebet nem Arbutz vehette volna át, a melyben a bonvivant és lyrai szerelmes Péchynek kellett magára erőszakolni a vad kun erdes hangját.

Somló a czimszerepben nem csak pompás megjelenéssel imponált, de játékával is. — Az olvasdó szerelem hangja, a felsírás nála gyönyörű; a kedveshez oda simulni, a mint azt játszottá tegnap is, aligha tudna más. Medgyaszay Evelinek (Édua) impozáns megjelenése van s ott van helyén, a hol a kikötő szenvedély engageroizta. — A szerep nyugodtabb részeit azonban alpthósszással s az ezzel járó mesterkelt beszédmóddal teszi semmivé. Molnár (Myze) pedig az volt, a minek e szerepben lennie kellett: nyugodt, méltóságos. Rakodczai vette át a koldus kis szerepét. Másnak elegendő lett volna e szerepben az ilyen siránkozó magyarok játészasanál szokásos chablon. — A mint ily jeles dramaturghoz illik — typut alkotott s

bemutatta a heves, kissé durva s szidalmaitan itt-ott recsegő hangba átesapó, elkeseredett magyar bocskoros nemest. — Erdéklődve várjuk valamely nagyobb alakítását. Kisebb szerepekben jól megallották helyüket: Lászy né (Togur), ki e kis szerepben, melyben alig van cselekmény s alig áll egy-két szóból, arczczal, szemmel mindig erős részt vett a játékban és sosem maradt indifferens, — továbbá B a l a s s a (Turul), P u s p ö k y (Kaplony), s az igen kis szerepekben is utat tudott törni a R ó n a s z é k i, és H e g y e s i k ö m i k a i v é n s j a ; j ö k v o l t a k H a t v a n i, R ó n a s z é k i n é és N é m e t i.

Közönség szép számmal volt jelen s mindvégig jól hangolva; a karzat zsúfolva volt. Az „Ingeniök” tegnapi előadásán, az érdeklődés kompozitja mindenestere az új primadonna S o m l o n e V a d n a i V i l m a volt a Kis Sári szerepében, melyet tavaly E l l i n g e r I l l o n a játszott igen kedvesen.

Az új primadonna, a mióta tőlünk eltávozott, hangban rendkívül erősödött, játékában élénkült, természetben pedig megerősödött, a mi egy-egy népszimniú pattogós magyar meynyecske szerepében előnyére fog valni. Tegnapi az első felvonás szép dalaiival s egy-két jó izü m o k á j á v a l a r a t o t t t e t t e s t. — Somlóné enekének és játékának egész modorával, minden hangjában és mozdulataban B l a h a L u j z á t u t a n o z z a. — Azonban éppen e kitűnő minta tanulmányozása által kell elszoknia oly nagy hibától, a melyek tegnap legalább elmosták a sikerült jelenetek jó benyomását. Nem kell felednie, hogy Kis Sári, mint a többi ilyen népszimniú alak, a

a naív terén mozog. Ha ezek mókáznak, ha ingerkednek, sőt ha a szerző egy kis galamb-épet is vegyít a szerepbe, mindig vonzóak és szeretetre méltóak maradnak. Somlóné a 3. felv. csufondáros nótájában már ácsapott a kórikák mezejére s a mellett, hogy a mókázás kedveért néhol csaknem rikácsolt, ebben a nótában minden egyéb lehetett, csak nem vonzó. Ez tehát rosszul sikerült; ugyancsak Blaha Lujzától tanulhatja meg, hogy a jóból sem szabad sokat adni. A levegyűjítő szekrény előtti jelenet meg már nagyon is uav volt, annyira naiv, hogy ennyire s ily alakban már az életben sincsen meg. Az „is, is, is” nótában (a mely inkább mesterkelt, mint a valódi népdal bajával ható nótáért különben éppen nem lekesedünk) itt-ott nem csak hamisan intonált, de az egészet nem adta elő anyai izléssel, mint a mennyt tőle, a budapesti, aradi s más előkelő szinpadok kitűnő primadonnáitól vártunk volna. E megjegyzéseink különben egyetlenegy szerepre vonatkoznak s így is a legélvezetesebb esteket reméljük művészetétől. Tegnapi is riadó tapok s számos kihívás jutalmazták.

Uj közben volt a Weiner Vilmos szerepe Somlónál. — A régi szereplők közül Hadai (Jani), Lásziné (Fürgéné), Püspöki (Boros), Molnár (Bodi) és Rónaszéki (Hordár) részessültek rokonszenves fogadtatásban. A „Csevegő ercz-dalkör” etlap-quartettjét a szép számú közönség megujratja. — A rendezés hibáitól rövjuk fel, hogy a fővárosi utca hátterre nem volt elég élénk; a két inas birkozása nem elég az üdvösségre.

okt. eltá van, a v ben meg, viszo sike hány nyes be m anya tások fagyv nevel nélkü anyat terme dohán illetve söt ka II. A tályok legbiz terme gának adásá nyene gek se tövé leend csomó álló s tályba lányaf toznak kó 20 detme hánylé közép szedet dohán fogják és elő így fé mózás kelletv tályok gal va időszá lyes v tünik, bitve dohán osztás gyobb és nag ba va ragyas valók.

Feket Mielőti Tiporj Mert A mig E hitv Fekete Egy e Meg n Borulh Nektun Sok sz E jel Sziwün Midón Gyaláz A hol Sose n Orv ké Igen l A béke Ezer g Hogy e

Kiássan Föltépi Melyet A ki a Sok őss Emléke Fekete

Rákócz Arad f S mig a Gazokr Bár me Azért a S mig Bitóta

Fiuk, a E nyíg Törjön Hogy v Bontsuk Szent lo Készülk Apáink

HELYI HIREK.

* Az olvasóhoz! Ösmeretségnk h... szon egyedik évfolyamát éli: kevés a mondani valónk; holnap új évfolyamot kezdünk. Ez ideig is arra törekedtünk, hogy lapunk — a debreczeni s vidéki 48-as és függ. párt közlönye — ne járjon a fővárosi sajtó pórázán, hanem szabad meggyőződése és önálló véleménye szerint, úgy az országos, mint a helyi dolgokkal szemben teljesen függetlenül, végezze hírlapírói munkásságát. A múlt szeptember hónap közlött s e hó folytatn közlendő, hozzáuk be küldött dolgozatok szerzőinek névsorából a következőket jelöljük meg:

- Thaly Kálmán, orsz. gy. képviselő, Ábrányi Emil, orsz. gy. képviselő, Illés B. Balint, orsz. gy. képviselő, Gróf Zichy Géza, Szűcs István, egyházi főgondnok, K. Tóth Kálmán, ref. lelkész, Endrődi Sándor, Lövei Klára, Dr. Koroda Pál, Gróf Vay Dániel, Molnár György, Csáktornyai (dr. Filó) Lajos, Bay Ilona, Rudnyánszky Gyula, Bodosi Pál, Gróf Vay Sándor, Bihari Kálmán, tanár, Rónaszerky Gusztáv, kedvelt zsinművész és író,

Rakodczai Pál, dramaturg s a zínársulat művezetője, Gyöngyössy László, tanár, Szabolcska Mihály stb. stb.

E névsorban tehát — tehetséges ifjú írók és költők nevei mellett — országos nevű kitűnések és a helybeli közélet notabilitásainak nevei találhatók. Ez a mi büszkeségünk s feleletünk azon megtartatlanságokra, amelyeknek az ellenzéki hírlapíró mindenütt esetleg a mi exponált helyünkön is kivan téve, de a melyek csak sarkalhatnak egy oadaó munkásság kifejtésében. Eszközökünk kevesek, de azok által is elérjük, hogy értesüléseink gyakran országos figyelmet keltenek, szépirodalmi és politikai munkatársaink névsora pedig bármely fővárosi lapnak becsületére válhat. Mint eddig, úgy ezennel is megmaradnak többi rendes rovatunk, ezekben folytatják rendes munkatársaink eddigi működésüket; ilyenek a budapesti leveleinket író „Egy képviselő” és „...”, — vezércikkre (r. e.) és (K. B.), Gili Balázstól a „Karczolatok”, bőséges helyi rovatok, kimerítő színházi referádák, talányok, változatos „Apró-cseprő”, a mely rovatban ezután is adunk adomát, verses és prózai szemelvényeket, jeles hazai s külföldi írók műveiből, ismeretterjesztő apróságok sat. — A midőn — egy nappal a kezdődő új, októberi negyed előtt — a n. e. közönségnek eddig élvezett s mindig fokozódó pártfogását továbbra is kerjük, említjük fel még a következőket: Mai számunk tartalmazza a nagynevű zeneszerző művész és költő, gróf Zichy Géza „Mi a költő” cz. szép költeményét s Musset ugyanegy dalának két fordítását: Endrődi Sándortól és Gáspár Imrétől. — Holnap, az új évfolyam első számunk tartalmát képezendi a (többi között) Molnár Györgytől egy szép monolog. Holnapután s, szerdán kezdjük meg közéletünk kitűnő veterán bajnokja s Debreczen várososa koszorú történetírójának, Szűcs István ak. lev. tag több száma terjedő művét, azután pedig K. Tóth Kálmán jeles írónk beszélyének közlését kezdjük meg, melyet beszély követend Bihari Kálmántól, kitől az imént közlött a „Vasárnapi Ujság” egy szép novellát.

* A czifra temetések ellen. Egyháztanácsunk a zenével, zenebandával való temetkezés szokásának korlátozására egy szép hangon írt „szózatot” intézett az egyháztagokhoz s e végre 1880. február 29-én rovat végzését szigorú megtartás végett követezőkben hozza az egyház tagjainak tudomására: „A zenekarok alkalmazása csupán a halottas háztól a temető kapujáig engedtetik meg. Kérjük a hivatottakat, hogy a „Szózat”, arra is, hogy a gyászmenetire lehetőleg a legrövidebb utat válasszák. A mutogatás, feltűnés és pompázás hiúsága sem a szomorú felekezés, sem az elhunytéhoz nem illő, nem megisztelő levél. Vegye szívére mindezeket a debreczeni református vallásos nép, melyre közei és távolban sok szem néz; meajen ezután is, mint ment három századon át, jó példával elől, mit akkor cselekszik meg,

ha nem hódol kölcsönvett idegen szokásoknak, hanem a szentírás alapján tovább is megáll, ha templomaiban és templomain kívül, erkölcsökben, szertartásaiban a reformáció sarkelveihez rendületlenül hű maradand. Erre lelkesít a helvét, holland, francia, skót és amerikai hitrokonok fénylő példája, kik a szabadság, méltóság és virágó egyházi élet kincseit evangéliumi elhűségüknek köszönik; ez az elhűség tartott meg minket is eddig e helyen, ez tartand meg jövőre is nemzetileg, egyháziilag a keresztény felvilágosodás údvös pályáján.”

* Áthelyezés. Kovács Gábor m. kir. vámtiszt s tart. honvédhadnagy, városunk fia, Erdélyből, hol a határszéli városok egyikében, Tölgyesen tisztviselősködött már több év óta, most Kassára lett áthelyezve s új állomását elfoglalandó már elutazott.

* Telefon. Vettük a debr. telefon-hálózat igazgatóságának legújabb kimutatását. E szerint szept. hó 1-én napján a forgalomnak át volt adva 79 állomás, szept. hó folyamán berendeztetett 1 újabb állomás, — így összesen jelenleg fel van szerelve 80 állomás.

* Szép őszi vasárnapunk volt tegnap meleg verőfényvel, felhőtlen égbolttal. — A nagy közönség sietett is felhasználni a rég nem élvezett szép napot s tömegesen vonult ki a mai szép nagyerdőnk vén fái alá, hol egész pompájában élvezte a nyájas ős kellemeit. — Hanem egy 9 óra tájban a levegő hűlni kezdett, s az erdő fáit sietve hagyták ott a látogatói s az elhagyott fák lombjairól bura pereg a level, s ridegen reog a száraz ág. — Ma reggel ismét őszire vált az idő, déltájban azonban kisütött a nap.

* A debreczeni apagyilkos: Móríc József ügyében dr. Kardos Samu debreczeni ügyvéd, mint a szegény család jogi képviselője, a budapesti honvédkerület parancsnok-ságához hosszabb beadványt intézett, melyben a család vagyoni viszonyait vázolja. A borzasztó családi tragédiát ugyanis az önzés idézte elő. A vizsaly az öreg Móríc és neje között az asszony tulajdonát képező ingatlanok felett tört ki, melyekre 1885. végéig még egy fillér adósság sem volt bekebelezve. 1886-tól 1888-ig az öreg Móríc nem kevesebbet, mint 40,000 frt kölcsönt vett fel. Ugyanis az öregnek első nejétől származó fia, ifjú Móríc András a saját apósának Boros Lászlónak állítólag kölcsönbe címén 30,000 frttal maradt adósa, a miért az öreg Móríc fia apósával szemben kezességet vállalt. A 30,000 frt egyszerű felmondásra azonnal visszafizetendő lévén s az öreg Boros László 1886. januárban szorítani kezdte adósságát a fiára. Csak hogy sem az ifju, sem az öreg Móríc a 30,000 frtot nem tudta lefizetni és így kölcsönhöz folyamodott. Bikfalvy Erzsébet, Móríc második neje, nagynehezen elváltatta a kezességet, aláírta nevét és Boros László megkapta a vejenek állítólag kölcsönbe adott 30,000 frtját. Ifju Móríc András pedig 1888. január 21-én tehát közvetlen az adósság rendezése után teljesen lemondott öröklési jogáról. De az öreg Móríc nem bírta elszivelni, hogy meg kellett magát aláznai a felesége előtt; folyton üldözte, sőt bántalmazta nejét és ettől származó gyermekeit. A vagyon napról-napra fogyott, az adósság pedig szaporodott. Móríc József azt hitte, hogy neki kötelessége családját megvédeni az üldözések ellen. S Móríc József meg most is, tizenöt hónapi vizsgálati fogsága után is azt hiszi, hogy kötelességből cselekedett, hogy jót tett, mikor apját megölte. A védő azt fejtegeti, hogy Móríc József beszámíthatatlan állapotban követte el az apagyilkosságot, s kimutatni akarta, hogy a család ismételve előfordult öngyilkosság, tékozlási mánia, idegbaj s Móríc Józsefet is feldúlt idegrendszere vitte tetérre.

* Színházi hírek. Az első két előadás anyagi eredménye elég szép volt s érdekes, hogy a tavalyi első előadásban 40 frttal volt több mint az ideinél, de megint most a második előadásban vetek be épen 40 frttal többet mint a múlt évben. — Így az eredmény egyenlő. Az „Ideges nők” cz. új vígjátékot, — mely a nemzeti színházban kiváló tetszés mellett adatik — Valentin már meghozatta s a lehető legrövidebb idő alatt színre fog kerülni. Nagy hatást ígér az a két német szövegű operette, melyet az igazgató hozatott s Somló Sándor fog fordítani.

* Új zenemű. Táboraszyky Nándor nemzeti zeneműkereskedésben Budapest IV. ker. váci utca 30. sz. a legújabbban megjelent, „Kossuth dal,” szövegét írta Ábrányi Emil, zenéjét énekhangra zongorakísérettel szerze: id. Ábrányi Kornél. A diszes kiállítású és ép oly költői szövegű, mint zenéjü, tiszta magyar jellegű dalnak egy pompás díszpáldányát a kiadó a nagy hazafiának is megkülde születte évforduló napjára. — Szerző a dalt férfinyegyresre is átírta, mely a nevezett kiadónál legközelebb szintén meg fog jelenni a hazai magyar daleyletek használatára. — A lendületes szöveg első verszakára így szól: Szomorúság könnye ragyog A magyar nép szemében, Erted ragyog, Kossuth Lajos, Mint csillag a setében. A hány csillag, mind eltűnik, A dicso nap ha föl kél: Könyveink is eltűnének Ha te hozzánk eljőnnél.”

Az elegáns kiállítású kiadvány, melynek a czimlapját az agg hazafi hű arcképe díszíti, kapható a kiadónál. Ára 1 frt. * Alapszabály jóváhagyás. A hajdu-dorogi önkéntes tüzötő egylet alapszabályait a belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

* Lelkés választás lesz a legközelebbi vasárnap M.-Szigeten, hol az ev. ref. egyház lelkésze már régebben elhunyt. — Ránk debreczeniekre annyiban érdekes a választás, a mennyiben a jelöltek ismerőseink. Így jelölve van: Szikszay Zoltán theol. akademiánk volt kitűnő növendéke, jelenleg m.-szigeti kedvelt helyettes lelkész; továbbá Kiss Bertalan keéri lelkész, ki külföldön is volt s a szenioritást is viselte és Széll György avas-újvárosi lelkész, ki püspökünk segédjé volt. E három jelölt közül a többség Szikszay Zoltán mellé tömörül s az is lehető, hogy egyhangulag lesz megválasztva.

* A kir. tábla decentralizációját tárgyzó javaslat, mint a Jogtudományi Közlöny értesül, be fog nyújtatni még a jelen ülészakban oly időben, hogy az még az ülészak alatt le is tárgyalathassék. A legközelebb megjelenő általános költségvetés ugyan még nem tartalmazza a kir. tábla alakításának költségvetését, mivel nem vehető fel a költségvetésbe oly tétel, melynek nincs substratuma a törvényben; de magához a decentralizációról szóló törvényjavaslathoz melékelve lesz a költségvetés is. Az illető öszszegnek póthitel alakjában való megszavazását fogja a kormány a képviselőháztól kérni.

* Eljegyzés. Bauer Polikarp klagenfurti muzsika tanító eljegyezze Biri Károly leányát, Rózsa kisasszonyt Debreczenből. Aldás kisérje a tiszta szerelem zálogát.

* Lövészet. Az 1889 szept. 29-én tartott lövészetben díjat nyertek: szöglövessel Fodor József 1 drb 10 frankos aranyat, legjobb mlylövessel Fürst Ödön 1 drb 2 frtos tallért, legtöbb körlövessel Kovács Gyula 1 drb 1 frtos tallért.

* A főiskola köréből. A joghallgatók segélyző egyesülete e hó 28-án d. u. 3. órákor tartotta alakuló gyűlését a főiskola VI-ik termében, Karsa István acad. tanár felügyelete alatt. A tagok részvétele miatt alig sikerült megalakítani a szép, humanus egyletet. Hosszas vitaközös után az egylet a következőleg alakult meg: Elnök: Galánffy János 4 jh. Főjegyző: Bódogh Zs. Aljegyző: Körössy Bertalan 2 jh. Könyvtáros: Kálmánchelyi J. 3 jh. Ellenőr: Szabó Lajos 4 jh. Pénztáros: Csiba Sándor 4 jh.

* Ingatlanok forgalma a debr. kir. törvényeszk mint telekkönyvi hatóságánál, folyó évi szept. 14—28-ig. Nadasdi Mihály és neje Somogyi Juliánna veszik Barca Daniel örökösie homokkerti szőlője egyrészt 600 frtt. Némethy József veszi Barca Daniel örökösie homokkerti szőlője egyrészt 1590 frtt. Bakóczy András és neje Kozák Zsuzsanna veszik Gyöngy-Ferenc és társai ujföldjét 480 frtt. Egy Imre veszi Gyöngy-Ferenc és neje Szabó Karolina sesta-kerti szőlőjét 2050 frtt. Kovács Mihály és neje Buzás Eszter veszik Vékony Sándorné Kovács Zsuzsanna és társai háza 1/2 részét 933 frt. 30 kr. Trakk János és neje Szabó Zsuzsanna veszik Nagy István és neje Molnár Sára hatvanutcai szőlőjét 300 frtt. Czeglédi András és neje Polgári Mária veszik ifj. Kuczik Ferenc és társai házát 4200 frtt. Debreczeni Ferenc és neje Szathmári Sára veszik Murvai József és neje Gábris Mária tóczos kerti szőlőjét 650 frtt. Hajdu Péter és neje Molnár Sára veszik Papp Sándor és Papp László ondódi szántó földé 1/2 részét 1100 frtt. Dr. Nagy Lajos veszi Gencsy Margit Patay Sámuelné szántó földét 1200 frtt. Gergely Antal veszi Alföldi Károly és neje Keresztesi Mária házát ondódi földével 4100 frtt.

Közgazdaság. Gabnaárak. (Budapesti terménytőzsde szept. 28.) Buza tavaszra 9.01 pénz, 9.03 áru, buza ősze 8.41 pénz, 8.43 áru, — május—júniusra — pénz, — áru. Tengeri 1890. máj.—jun. 5.45 pénz, 5.47 áru, jul.—aug. — pénz, — áru. — Zab tavaszra 7.20 pénz, 7.22 áru, ősze 6.85 pénz, 6.87 áru. Káposztarepeze augusztus—szeptemberre 17.4 — 18 frton.

SZERKESZTŐI POSTA. Gróf Zichy Géza urnak. — A magvas költeményt köszönnék. Igasan kitűnő szíveség! Illyés Balint országgy. képviselő s dr. Koroda Pál Endrődi Sándor urak költeményeit köszönnék s egymásután közzeterecsátjuk. Romulus. Ugy legyen. Találkozást kérünk a népdal roszsz. Gyöngyössy László urnak, H.-Nánás. — Ugy lesz. Rudnyánszky Gyula urnak, Budapest. — A szép részletet melébb közöljük. H-r L.-cz. Közlés előtt a vers átoldozása s így bővebb megbeszélés szükséges. Okt. 10—15. között kérünk erre alkalmat nyújtani. P. K. urnak, helyben. — Dicserákra érzelmek; idővel közölhetet várunk.

Debr. színház. Holnap, kedden, 1889. október hó 1-én, páros bérletben: A KIS HERCEG. Nagy operette 3 felvonásban, Leocottól. Felelős szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasai Imre

kiutalványozása badság-iddo en- patése a varme- javára a rendo- rész, a kis- törvényható- re kivetése tár- ben szavazás alá adó 45 szá- elfogad- olási pénz- pótdadó kivé- ese alatt élő megejtésével Os vath P- bizottsági ta- ességüket vesz- sági tagok he- ltéses tárgyban s a választási etnek. A vá- n ejtetik z H.-Szoboszló szabályozási ter- H.-Hadhá r. szabályrendelete zgy — s uta- zgy e módosítá- alatt nyujtsa be hivatalhoz. adányi lakosok- egen iparosok a sanak ki, — rbházi küldött- ez idő szerint Bőszörményben elhasználásával — a mi a h- elmebe ajánl- sz. kir. város rályi tá b- helyezése ér- t háához n- gyában. Hajdu- hogy „haza- rija” hasonló on mozgalmat, Debreczen va- megengedtetik, tessen az ár- bevezetésére fősönt ves- pótdadó által- 10-testületének 10 javára 1500 ban hozott h- óva nem 10-testületének breczen- vó vasutra vó hágya- on felvétel- városnak egy etelel megen- ri, lakarék es községek sek és kér- ések közül rati feleb- hó 26-án ellen — datározata, ahagyatik. n közgaz- aljegyzővé, hivatalnok okká ne- melynek al- leg- rére sem, és díjgot ébe. és törvé- zkedésének t. t. cz. 3. termelő, lamiat az e. nemkü- kintetében egy kir. utasítás ajóvedéki ározása és végrehaj- törvényben az okszo- zéló, — a értészeihez el megbí- rdetmény- ok read- utmutatás lo figyel- s. eiren- az anya- legkesőbb

okt. 15. napjáig kiszántassanak, vagy más uton eltávolítandók.

Miután a sarju-dohány szedése tiltva van, és a dohánykórónak legeltetési czélok- ra való meghagyása csakis rendkívüli esetek- ben és szigorú feltételek mellett engedhető meg, és miután továbbá dohany után, rendes viszonyok közt, az ősi gabona-vetés kiválóan sikeres eredményvel szokott lenni: a do- hánykórónak eltávolítására vonatkozó törvé- nyes intézkedés, a termelő közönség érdeké- be nem ütközik, sőt előnyre szolgál; mert az anya-dohány-levelek leszedése után, a sarjuhaj- tások számtalan kiágazásokban, a bekövetkező fagyásig buján fejlődnek, virágznak, magot nevelnek és mindezekkel a talaj ereje haszon nélkül jobban kiaknázatik, mint maga az anyatermésel.

Mindezeknél fogva helyesen cselekszi a termelő, ha a véghatáridőt nem várva, a dohányleveleket a levélszedés után azonnal le, illetve elszántja és ezzel a további czéltalan sőt káros növényzést megszünteti.

II. A dohánylevelek válogatása, csomózása és bálózása.

a) A dohányleveleknek a beváltási osz- tályoknak megfelelő rendszeres szétválogatása legbiztosabban vezet azon czélhoz, melynél a termelő a reménylő átlagárt elérheti és ma- gának biztosíthatja.

Az ekként megválogatott dohánynak át- adásánál, az elfogulatlan termelő jogos ígé- nyének kielégítése, a jövedéki beváltási köz- ség szabályszerű osztályozásával mindig lehe- tővé lesz, míg ellenben csak a termelő kára leend, ha a hanyagul megválogatott és egybe csomózott különböző levelek, — ismét a fen- álló szabályok értelmében, — azon alsóbb osz- tályba soroztatnak, e melybe a bekevert si- lanyabb és csekélyebb értékű levelek tar- toznak.

Azon termelők, kik az ez évi Julius hó 20-án kibocsájtott harmadik időszaki hir- detményben nyújtott utasítást követve, a do- hánylevelek szedését fokozatosan illetve az alj közép és felső anya-leveleket elkülönítve szedették és kezeltették: ha előbb nem, a dohánylevelek válogatása- és csomózásánál fogják tapasztalni e rendszernek hasznosságát és előnyét:

A dohánytökréről egy időben leszedett és így felezett anyalevelek keverékét, a cso- mázáshoz való szétválogatásánál 8—10 felé keletve osztályozni, az ily sokféle való osz- tályozás tökéletes munkát csak nagy fáradság- gal vagy épen nem eredményezhet; holott az időszakonként külön szedett dohánylevelek he- lyes válogatása, mint ez a következőkből ki- tűnik, egyszerűsítve és nagyban megkönnyeb- bite van:

A töké aljáról külön szedett és fűzött dohánylevelek legfeljebb 3 osztályba való szét- osztást kívánunk, n. m.: az egészséges, na- gyobb kevése sérültek; az egészséges, kisebb és nagyobb mérvben sérültek; és kihányás- ba való korhadt, penészes, éretlen zöld színű ragyás, ragy más, az egészséges dohánynya nem valók.

(Folyt. köv.)

Fekete-sárga.

— Irta: Rudnyánszky Gyula. — Fekete-sárga zászló leng előtűnk, Fiúk, hadd mondok egy őszinte szót: Mielőtt még az ellenségre löttünk, Tiporjunk sárba ezt a lobogót! Mert jót mivelünk addig nem akarnak, A míg e zászló van fejünk felett; E hitvány rongy két színe a magyarnak Fekete bűn és sárga gyűlölet!

Egy csepp magyar vér ki ne hulljon érte, Még ne szentelje magyar győzelem; Borúhat az osztrák alatta térdre, — Nekünk örökké átkos, idegen. Sok század óta, nyíltan és orozva E jel mögül lesett ránk a gyilkok; Szívünk csak azt a percet áhítózza, Midőn e zászló végre bukni fog.

Gyalázat és ármány járt mindig arra, A hol a kétféjtű sas megjelent! Sose reptelt még büszke diadalra, Orv körömetek csak frigyeseire fent. Igen! Mi voltunk mindig áldozatja, A béke napján s a küzdő helyen; Ezer gonosz, vad, undok tett mutatja, Hogy e szövetség természetellen.

Kiámsam-é mind azt a szent koporsót, Mely vértanukat porladozva főd? Föltépjem-é sebünket, az utolsó, Melyet keblünkbe osztrák kéz ütött? A ki a történet könyvét lapozza, Sok összefüggő vérvnyomot talál. Emlékezzünk a legbúsabb napokra; Fekete-sárga köztük a fonál.

Rákóczi lelke bujdosik közöttük. Arad felé nem visz záradok-út; S míg a magyar mesés nagy hőskön csúng, Gazokra fűz az osztrák koszorút. Bár meghunyászkodott a végveszélyben, Azért a régi gyáva zsarnok ő, S míg kardot csörget gögöcs kezében, Bitófa mellett nyugszik hany dicső!

Fiúk, azt mondom én, le kell nyakáról E nyűgöt a nemzetnek ráznia! Törjön vihar rá mindenféle tájról, Hogy végkép elpusztuljon Ausztria! Bontsuk ki, magyarok, még egyszer újra Szent lobogónkat, azt a nemzetit; Készüljünk a magasztos háborúra, Apáink lelke s az Isten segít!

BUDAPESTI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.
MEGJELENIK MINDENNAP; hétfőn és ünnep után való napon is.

Szerkesztők és lap tulajdonosok:

Csukási József és Rákosi Jenő.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: IV. Kalap-utca 16. sz.
HIRDETEK DIJSZABÁLY SZERINT. Egy eszám ára: helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

A magyar sajtó fejlődése.

Magyarország 1867-ben lépett a modern államok sorába. A közszellem már a harmincas, negyvenes években ébredett, lánglélekű és lángszavú férfiak a szunnyadó nemzeti érzést felébresztették, s kijelölték az ösvényt, melyen haladva hazánk a modern, civilizált államok sorába léphet. Nagy politikai reformok ment akkor keresztül az ország, a nemesség testvérvéré fogadta a népet, s a terheket egyformán elosztották. Kivitták a magyar nyelv jogait, s lerázták a közlétről egy holt nyelvet, a magánletről pedig egy még veszedelmesebb élő nyelvet a bilincseit. A politikai jogok és szabadságokért való alkotmányos harcra következtet a fegyverek csatája, az örökké dícső emléktű szabadságharc. Utána beütközött a reakció, s a nemzet leszorítva minden térről, otthon, csendben, a családi körben meghúzódva gyűjtötte erőt a jobb korra, melynek bekövetkezését szent bizalommal várta.

A magyar sajtó hű tükré a századbeli történetünk különböző korszakainak. A halál-nak látszó szunnyadás idejében ő is szunnyadt. Egy-egy elszánt ember föntartott itt-ott valami újságféle folyóiratot, melynek unalmas híreit és ártatlan cikkeit pár száz ember elolvasta, a milliók pedig semmit se tudtak róla. A híreket először hordták szét a megyegytőlésekről, a pozsonyi diétáról. A vakmerő ifjakat, akik a pozsonyi diétán mondott beszédekét másolás után terjesztették, börtönbe vetették. Mikor a reformmozgalmak teljes erővel megindultak, akkor keletkeztek aztán lapok, de csak akkor kezdett igazán hirtelűl olvasni a magyar közönség, mikor Kossuth megindította az ő lapját, s belefűjt a tárogatóba, mely az alvó nemzetet felrázta. Persze nagy nyög volt a sajtón akkor a cenzúra, s a lapok nem is nyertek nagyobb elterjedést, csak a forradalom alatt, mikor ez a bilincs is szét pattant.

De milyen sajtó volt ez a szabad sajtó! Csupa temperamentum, minden sora lüktet a szenvedélytől s a forradalmi láz, vihar ott remeg minden sorában. Támad, véd, igaz, lelekesít, de egyebet nem tesz. Láttunk egy akkori lapot, mely Budavár megvételekor négy lekes cikket közöl egy számban, s az utolsó lapig egy beütött, s a nagy francia sajtó, mely minden forradalmi sajtó.

Az abszolutizmus az ő bitófáival, asandá-raival és cenzuraival egyszerre véget vetett mindennek. A hatvanas években kezdett csak föllángolni a hamu alatt pirogó tűz. Mikor aztán 1867-ben királyt koronáztunk, új feladást nyújtottunk a sajtó számára, s megkezdődött az alkotmányos érában az ország rekonstrukciójának nagy munkája: akkor a magyar sajtó is fejlődésének rendes útjára lépett. Egyszerre teremték a lapok, fővárosban és vidéken, s lassan, de biztosan terjedni kezdtek. Budapestnek, mint országos központnak, társadalmi élete is föllépett, a nemzet szerető gonddal fordult feléje és semmitse tagadott meg tőle, hogy fölvirágozzék. A főváros emelkedésével, fejlődésével, nagybodásával a központi lapok érdekessége, befolyása, hatalma, tekintélye és elterjedtsége is növekedett. A legelősebb alapokra fektetett közéleti szakadatlanul újabb és újabb rétegeket nyert meg a magyar műveltségnek. A műveltséggel terjedt az olvasás kedve és vágya, mely természetesen a lapokhoz vitte a közönséget, annyival is inkább, mert ez a legkönnyebben és legelősebben megszereshető olvasmány.

Igy fejlődött a magyar sajtó oda, ahol ma áll, s így lehetséges, hogy pl. a

Budapesti Hirlap 28000-30000 példányban

forog közösen az országban. E páratlanul tetsző elterjedést, az olvasóközönség óriási megszorodását kivül a lap olcsósága is teszi. A legszegényebb ember is adhat mindennap egy számért négy krajcárt, hogy a politikai, társadalmi és művészeti eseményekről tájékozva legyen. A Budapesti Hirlap mindent fölöl, s mielatt mindenről híven értesít, egyuttal oktató szavakkal.

A Budapesti Hirlap nagy elterjedésének azonban, melyre nem egészen tíz év alatt vit-

te, vannak belső oka is. Ezek közé tartozik első sorban

teljes politikai függetlensége,

mely lehetségessé teszi, hogy a pártszempontokat nem tekintve, minden kérdésben a tiszta igazság szempontjából ítéljen, s úgy a pártokat, mint kormányt szabadon megkritizálja. Tulajdonosi független emberek, akik senkinek a kegyeire, pártfogására nincsenek rászorulva, s azokat nem is keresik; semmiféle pártnak, uralkodó banknak vagy vállalatnak a kötelékébe nincsenek bent, s elfogulatlanul keresztek a közjót, dolgozhatnak a nemzeti ideálokért.

A Budapesti Hirlap függetlenségét nemcsak politikai, hanem irodalmi és művészeti kérdésekben is megőrzi. Támogatja a jeleket, irtja a hibát.

A Budapesti Hirlap közkeveltségének egyik további oka

a hírek gyors és hiteles közlése

Régen emultak azok az idők, mikor a bécsi hajó közvetítette a külföld összes híreit Budapesttel és Magyarországgal. Ma az elektromos drót uralkodik a sajtóban. Korunk jellege a gyorsaság. S ez jelszava a Budapesti Hirlapnak. Csak táviratokra annyit költ, amennyi harmincz év előtt magyar lapnak egész évi költségje volt. Tudósítónak jól szervezett karát az ország minden pontján résen áll, hogy hírekkel ellássa a Budapesti Hirlapot, s e nagy magyar test tagjainak vére lüktetését közvetítse a szív, a főváros felé.

Többet mondunk: Európában nem történik semmi nevezetes, hogy erről már másnap értesítés ne legyen a Budapesti Hirlapban. A külföldi világvárosokban rendes levelei vannak. Ahová szükségös, oda külön tudósítói mennek, a szerkesztőségbe kiküldve.

Természetesen, a lap erejét a közönség pártfogása adja meg, s a Budapesti Hirlap nagymérvű erőfeszítését is csak a közönség által történt pártlan felkarolása teheti lehetségessé. Immár nincs mit szégyenkeznünk a nagy európai nemzetek sajtói mellett: az angol kivéve, a többi nemzetek sajtóit sok tekintetben felülmúlja a magyar sajtó.

A Budapesti Hirlap az egész országban a szerkesztőségére, hogy jövőre még fokozottabb szorgalommal dolgozzék, hogy az olvasók, nem, nem olvasók, hanem jó barátok óriási körét megtartsa. A szerkesztőség főtevékenysége az, hogy minden megjelenő számmal egy újabb és erősebb összekötő kapocs támadjon a Budapesti Hirlap és a közönség közt. A Budapesti Hirlap mindennap bekopogtat a magyar családokhoz, dicseri vagy dorgál, óv vagy figyelmeztet, de mindig őszinte szóval, ahogy az egy tíz éves jóbarátnak illik.

Tizenegy rendes belmunkatárs van elfoglalva mindennap a Budapesti Hirlap különböző rovatainak összeállításával. Mert a világon a szerkesztőség az egyetlen olyan hivatal, ahol nem lehet restanciát csinálni, hanem mindennek aznap, a kitűzött pillanatra készen kell lennie. A naponként felgyülekező óriási anyag gyors feldolgozásához sok ember kell. S a belső embereken kívül a külkapcsolatoknak díszes csoportja segíti a lapot sokoldalú föladatainak sikeres megoldásában. Szakértésekben elsőrendű szakemberek nyilvánítnak nézetüket a Budapesti Hirlap hasábjain.

Nem foglalkozunk a merev, doktrinár állásponttal semmiféle kérdésben, hanem szabad tért nyit az övétől különböző véleményeknek is, az eszmék tisztázása céljából.

A Budapesti Hirlap vezércikkeinek irányeszméje:

magyar nemzeti politika, magyar nemzeti állam.

Ennek mindent alrendel, ezt nem rendel alá semminek.

A bölcs mérsékletnek, vagy a szenvedélynek hangját egyaránt megüthetik a vezércikkek; csillapíthatnak vagy izgathatnak: mindig hang a kellő időben, helyen és alkalommal csendül meg, s mindig a magasabb, nemesebb nemzeti ideálok érdekében.

A rendes cikkekírók

Kaas Ivor b., Rákosi Jenő és Balogh Pál.

Országos politikai kitünőségek is gyakran intézik szavukat a helyről a közönséghez.

A tárcza, mely a vezércikk alatt húzódik meg, eszadesebb érzelmeknek hódol, ha néha a nemzeteket mozgó nagy kérdések maró szatirját tartalmazza is. Itt találkoznak a közönség gyönyörködtetésére mindazok, kiket nem akadémiák protekciója, pajtás szövegek dicsőítése tett irókká, hanem annak születtek s a közönség tapsai közt izmosodtak meg.

A Budapesti Hirlap tárczarovatának két erőséget óhajtuk fölemlíteni.

Herman Ottó és Eötvös Károly

Herman Ottó, a magyar tudós, a tudományok leghivatottabb népszerűsítője, számos oldalról ismeri a Budapesti Hirlap közönsége. Akár a norvég fjordok sötét melankóliáját, akár a végtelen magyar puszták költőiségét derült patriarkális életét, esetleg, egyformán költő ő, a ki eltalálja a hangulatot, beleviszi az olvasóba, megtalálja a kellő színeket, s szinte látjuk az élénk rajzolt képeket. Eredeti, önálló, maga lábán jár, zseniális tudós, mely igazi tehetségű író, kinek tárczáiból sok élvezetet és tanulságot meríthetünk.

Eötvös Károly viszont egy kifogyhatatlan mesemondó, egyszerű, mint egy görög klasszikus, s józón mint egy magyar táblalőr. Páratlan emlékező tehetségű fel van véve ezer apró vidám történet, s a mellett, hogy ő maga ír, egy egész tárczáit nemzedéket el tudna látni tévával.

Rendes belső tárczáiról **Tóth Béla, Rákosi Viktor és Andronikusz**, mely név egy kitűnő, fiatal költőt rejt.

A helyi rovatok szakavatott kezekben vannak, híven visszatükrözik a nagyvárosi életet ezérféle változataiban.

A Budapesti Hirlap regénycsarnoka az idén két magyar, két angol s egy orosz regényt közöl. Legújabb sikerült megszerzenie **Ohnet Györgynek „Utolsó szerelem”** című regényét, mely a Budapesti Hirlapban szept. 25-én fog kezdődni. (Oktober hó elsejével belépő új előfizetők a regény kezdetét külön lenyomatban ingyen megkapják).

Ohnet György

most a legújabb francia regényíró, kinek regényeit érekező fordulatokban gazdag mese, élelm, pszichikus eodás, s finom művel, eőkelő hang jellemzi. Realisztikusnak ír, de nem híve az agyvezetett naturalizmusnak, s távol áll ennek túlzásaitól.

Regényei mint szindarabok is zajos sikereket aratnak. Elég ha a *Serge Panine* t és a *Vasgyáros*-t említiük.

Az utolsó szerelem

is gazdag drámi összekötőzésekben, s hemzseg azoktól az élesen kirajzolt párisi alakoktól, melyek a világvárosban domináló szerepet játszanak.

Ohnet e regényét a külföldi lapok közül először a Budapesti Hirlap fogja közölni. A francia eredeti, kötebe, csak karácsony táján jelenik meg a párisi könyvpiacra.

Az országgyűlés megnyitása elé fokozott érdeklődéssel néz a közönség. A Budapesti Hirlap nagy súlyt fektet arra, hogy a képviselőház fileseinek úgy nagy vitái, mint kisebb epizódjai, híven elő legyenek adva; az alkotmányos porond nyilvános jelenetei mellett a folyosók titkairól is bőven referál.

Szóval: megerősödvén, nagyra növekedvén a közönség szeretete által és szeretetében, a legemesebb értelemben szolgálja az összes érdekeit, kielégíti a közönség tudásvágyát, s tájékoztatja mindenről, amit egy művelt magyar embernek tudnia kell.

Jól megosztált jeles olvasmányokkal gondosan megirt, magyaros zamatu közleményekkel szolgál, nem léha pletykázással mérgez kedélyt és tesz üressé szívet.

Az előfizetés feltételei:

Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. (Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalványval eszabózhók: az következő cím alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalának Budapestben, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.)

Vastej

szépség, angolbeteget, migrén, nyálkafolyás, méhkörség, görvély stb. ellen.

Hajnövesztőszesz

a haj fenntartására, erősítésére, úgy tápláló és életbőszőrdől a haj hagymáknak.

Keleti mosdóvíz

alapos arcborítást: szepül, májolt, pattanás, kitérés, bőrhámítás, bőrmoh és atkák ellen. Nem öszetevésztendő a máj létező festőszerekkel.

Borlan

A legkötőbb gyógybor, mely a farszótó testi erőlködéshez íru kitartást ad és a közősülési képlelonséget elüzi.

Stomachique

egy elérhető gyomorerosító és emésztőszert, mely számtalan betegséget megóv.

Minden levegnek ára 1 frt. Kapható: Metzger Ede Gyógyszertárban, Budapestben, IV. kerület, József-rakpart 15. sz. Raktárak: Török József Gyógyszertárban Budapestben, Király-utca 12. Thalmyer és Seitz Gyógyszertárban, Budapestben, Néador-utca.

Hirdetés.

A nagy-kállói közbirtokosság tulajdonát képező, Nagy-Kálló városában fekvő nagyvendéglő, és több korszmai épület szabadkézből eladó, a venni szándékozók Kállay Ubul közbirtokossági elnöknel jelentkezhetnek.
Sztárek Ferencz közbirtokossági megbízott.

Kardos Lászlónál

cegléd-utca, kaphatók

Jaeger Gusztáv tanár Doctor

valódi és egészség fejlesztő gyapju alsóruhái, férfiak, nők és gyermekek részére.

Eredeti gyári áron, személyes jótállás mellett.

Férfi ing, alsónadrág, alsó ujjas,

Női alsóujjas, nadrág szoknya, Női ujjas és nadrág egy darabban,

Női és férfi harisnyák, Gyomor védő (igen czélszerű).

Fent sorolt cikkek három finomságban, őszi és téli minőségben kaphatók.

Zsebkendő (igen csinos).

Minden egyes darab Dr. Jaeger Normal Woll System W. Benger Söhne és Prf. Dr. G. Jaeger kéziratú védjeggyel van ellátva és ez igazolja a valódiságot.

Minden más szövegű védjegy csak utánzásra vall. A Dr. Jaeger valódi áruja határozottan jobban megfelel a hozzá kötött kívánalmaknak, mint az utánzás és mivel anyaga a legjobb, legtisztább gyapjuból van, tehát egészségesebb, kellemesebb és tartósabb is mint az utánzott áru.

Az említett minőség betartására a gyáros nagy összegű bírság által van kötelezve.

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉG

Debreczen, Rózsatér.

Az őszi idényre raktárra érkeztek:

NŐI RUHASZÖVETEK,

Flanell, Kasán, Moldon,

Gyapju Himalaya kendők,

HARASZT KENDŐK,

Téli harisnyák,

SZÖNYEGEK, AGYTERITŐK,

PAPLANOK,

A hírneves cosmanosi gyárból:

Mosó velezek.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb **KUHINKA ISTVÁN K.** üveg-, porcellán-, lán- és háztartási cikkek raktár. **DEBRECZENBEN.**

Ajánlja pontos kiszolgálást és gyári áron mellett az őszi és téli idényre ujonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett **Ditmar- és Brüner-féle** a legjobbnak elősmert gyártmányú **salon, függő és asztali petroleumlámpáit**, s minden hozzátartozó cikkek nagy raktárát.

Tisztelettel **KASZANYITZKY ENDRE.** Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Frt 1.95 kr! feltűnő! frt 1.95 kr!

Választék, mely 12 féle különemű sajt, csemege és halakból áll, u. m.:

- 1 szelet emmenthali,
- 1 „ liptói kárpát sajt,
- 1 tegla csemege sajt, igen pikáns,
- 1 „ imperial,
- 1 doboz sardinia olajban, kulcsal,
- 1 drb angolna, marinirozva,
- 1 „ keleti tenger hering,
- 1 „ orosz sardinia, marinirozva,
- 1 szelet paprikás szalonna, (debreczeni),
- 1 üveg csemege bor vörös, vagy fehér,
- 1 palaczk boreczet, fűszer, ugorka.

Ez mind együtt, mindenkor friss állapotban egy elegáns ládába csomagolva utánvét, vagy az összeg 1 frt 95 kr beklüde mellett bérmentve, minden más költség nélkül, megküldetik.

IFJ. DEUTSCH MIKSA VÁG-SZEREDEN.